

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Českých Budějovicích**, se sídlem Zátkovo nábřeží 2, České Budějovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 4. 2015, čj. 30 A 11/2014 – 26,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 4. 2015, čj. 30 A 11/2014 – 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Podáním ze dne 9. 10. 2013 se žalobce domáhal u Krajského soudu v Českých Budějovicích, aby zakázal orgánu státní správy tohoto krajského soudu pokračovat v porušování žalobcova práva na přístup k soudu a aby mu přikázal obnovení stavu před zásahem – „*před svévolným odmítnutím stvrzení předložených podání, dříve učiněných v elektronické podobě, v podatelně na 2. patře soudu dne 15. července 2013 – obdobně v podatelně v dveřích č. 11 dne 10. září 2013*“, a dále aby správa soudu neprodleně zajistila, že podatelna krajského soudu bude činit úkony předepsané v § 37 odst. 2 s. ř. s.

2. S ohledem na skutečnost, že žalovaným byl orgán státní správy Krajského soudu v Českých Budějovicích, žalobce požádal o přikázání věci jinému krajskému soudu. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 27. 11. 2013, čj. Nao 71/2013 – 8, přikázal věc Krajskému soudu v Plzni.

3. Krajský soud v Plzni vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku ve výši 2000 Kč

ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy ze dne 13. 2. 2014, čj. 30 A 11/2014 – 19. Žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků podáním ze dne 3. 3. 2014 zaslaným prostřednictvím e-mailu bez zaručeného elektronického podpisu.

4. Krajský soud zastavil řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku usnesením ze dne 2. 4. 2015, čj. 30 A 11/2014 – 26. V odůvodnění uvedl, že nepřihlédl k žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků, protože byla zaslána e-mailem bez zaručeného elektronického podpisu a nebyla ve lhůtě tří dnů potvrzena písemným podáním shodného obsahu ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s.

II.

5. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností.

6. Stěžovatel poukázal na skutečnost, že krajský soud (např. v řízeních vedených pod sp. zn. Na 9/2013 nebo sp. zn. 30 A 34/2012) nebo Nejvyšší správní soud (např. v řízení vedeném pod sp. zn. 9 As 1/2015) rozhodl o jeho žádostech o osvobození od soudních poplatků podaných e-mailem bez zaručeného elektronického podpisu. Žádost o osvobození od soudních poplatků je procesním úkonem, kterým účastník nedisponuje řízením.

III.

7. Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

8. Při posouzení kasační stížnosti se osmý senát zabýval otázkou, zda je žádost o osvobození od soudních poplatků podáním „*obsahujícím úkon, jímž se disponuje řízením ve věci samé nebo jeho předmětem*“ ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s. Judikatura Nejvyššího správního soudu byla v této otázce nejednotná, osmý senát proto předložil věc k posouzení rozšířenému senátu podle § 17 s. ř. s. usnesením ze dne 24. 6. 2015, čj. 8 As 78/2015 – 14 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

9. Rozšířený senát rozhodl o předložené otázce usnesením ze dne 15. 3. 2016, čj. 8 As 78/2015 – 22, a vrátil věc osmému senátu k dalšímu řízení.

V.

10. Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

11. Kasační stížnost je důvodná.

12. Rozšířený senát v usnesení čj. 8 As 78/2015 – 22 potvrdil, že žádost o osvobození od soudních poplatků, podaná v již zahájeném řízení, není podáním obsahujícím úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem. Taková žádost nemusí být potvrzena postupem předvídaným v § 37 odst. 2 s. ř. s. Na odůvodnění citovaného usnesení soud odkazuje.

13. Stěžovatel podal žádost o osvobození od soudních poplatků prostřednictvím e-mailu dne 3. 3. 2014 v již zahájeném řízení (řízení bylo zahájeno žalobou ze dne 9. 10. 2013), nebyl proto povinen ji doplnit do tří dnů písemným podáním shodného obsahu nebo předložit její originál. Krajský soud pochybil, pokud o žádosti nerozhodl a bez dalšího zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

14. Nejvyšší správní soud shledal usnesení krajského soudu nezákonným, proto jej zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§110 odst. 1. s. ř. s.). V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).
15. Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že netrval na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele. Byť posuzovaná kasační stížnost směřovala proti rozhodnutí o zastavení řízení (tedy rozhodnutí ve věci samé) a za běžných okolností by podléhala soudnímu poplatku, v důsledku nesprávného procesního postupu krajského soudu nastala situace kvalitativně obdobná situacím posuzovaným rozšířeným senátem v usnesení ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014 – 19, odst. 24 a násl. Krajský soud nevydal o žádosti o osvobození od soudních poplatků žádné rozhodnutí, proti kterému by se stěžovatel mohl bránit kasační stížností. Pokud by krajský soud postupoval správně a rozhodl o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, stěžovatel by byl oprávněn v případě zamítnutí žádosti podat kasační stížnost, která by nepodléhala soudnímu poplatku ani povinnosti povinného zastoupení vyplývající z § 105 odst. 2 s. ř. s. (usnesení čj. 1 As 196/2014 – 19, odst. 28 a 29). Pochybení krajského soudu by proto nemělo být vykládáno k tíži stěžovatele.

16. Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. dubna 2016

JUDr. Jan Passer
předseda senátu